

Berichten

CURSUS GERIATRIE VOOR HUISARTSEN

Van 21 tot en met 23 april a.s. wordt in het Nederlands Huisartsen-Instituut te Utrecht en in het algemeen ziekenhuis „Zonnestraal” te Hilversum een cursus „Geriatric voor huisartsen” georganiseerd. Voor deze cursus, gericht in hoofdzaak op de bejaardenzorg, voor zover de huisarts er in zijn dagelijks werk mee wordt geconfronteerd, staat slechts beperkt deelneming open, doch er is rekening gehouden met de mogelijkheid van herhaling.

Spreekers in deze cursus, onder leiding van Dr. W. Brouwer en E. van Westreenen, zijn: J. C. Bakker, directeur van de Gemeentelijke Stichting Huisvesting Bejaarden te Utrecht, Dr. L. A. Cahn, zenuwarts te Medemblik, J. M. Deveer, huisarts te Utrecht, Dr. A. Fuldauer, huisarts te Hengelo, Dr. L. J. Koekenberg, orthopedisch chirurg te Hilversum, A. v. d. Koppel, heilgymnast-masseur te Kortenhof, W. Kweksilber, hoofd sociaal-culturele dienst van Amsterdam, J. D. Meerwaldt, medisch directeur van „Het zonnehuis”, Dr. C. van Proosdij, internist te Hilversum, Dr. J. Th. R. Schreuder, geneesheer-directeur van „Zonnestraal”, H. A. J. Waardenburg, longarts te Hilversum, E. van Westreenen, adjunct geneesheer-directeur van „Zonnestraal”, mej. A. M. Wilschut, maatschappelijk werkster te Hilversum, J. Wolff, heilgymnast-masseur te Bussum, Dr. R. J. van Zonneveld van het Instituut voor sociale geneeskunde van de rijksuniversiteit te Leiden.

Aanmelding kan geschieden door overmaking van f 35,— op postgiro 394072 ten name van het Nederlands Huisartsen Instituut te Utrecht onder vermelding van „Cursus geriatric”.

ARTSENCONFERENTIE

De 21ste artsenconferentie, georganiseerd door de Raad voor Kerk en Ziekenzorg der Nederlandse Hervormde Kerk, vindt plaats 7-8 mei 1966 op Hijdepark te Driebergen onder voorzitterschap van Dr. J. C. J. Burkens en Prof. Dr. G. A. Lindeboom. Sprekers en onderwerpen zijn: Dr. J. J. Buskes: „De arts en de ongeneeslijk zieke”; Drs. S. J. Hoekstra, arts: „De arts en de stervende”; Drs. K. Zuidema, arts, Avondsluiting; Ds. C. Aalders: „Arts en priester”.

Inlichtingen en opgave bij het secretariaat: Daal en Bergselaan 82, Den Haag.

EPIDEMIOLOGISCH BULLETIN G.G. EN G.D. ROTTERDAM, NOVEMBER EN DECEMBER 1965 (6)

(Voor de opzet van deze registratie van algemeen voorkomende infectieziekten raadplege men (1965) huisarts en wetenschap 8, 37)

De frequentie van mazelen is in deze periode sterk toegenomen (491 gevallen tegen 196 in de vorige periode); ook varicellen kwam meer voor (103 tegen 62 gevallen), terwijl daarentegen herpes zoster in deze verslagperiode minder werd gerapporteerd. Met betrekking tot influenza kwam weer een niet onaanzienlijke stijging tot stand: zo werden in de maanden september en oktober 595 gevallen en in november en december 814 gevallen gemeld. Gezien het grote aantal en de beschrijving van het waargenomen klinische beeld, leek het niet uitgesloten, dat het hier inderdaad een infectie met het influenzavirus betrof. Bij — in totaal — 15 personen ingesteld virologisch respectievelijk serologisch onderzoek kon dit echter niet worden aangetoond. Uit mededelingen van dr. Schaap (virologisch laboratorium, gevestigd in het Dijkzigtziekenhuis) blijkt dat wel een tweetal geïsoleerde gevallen van influenza B in de omgeving van Rotterdam werden gediagnosticeerd.

Via de peilstations werd één geval van pertussis bekend. Het betrof een meisje van twee jaren, waarbij echter geen bordetella pertussis werd geïsoleerd. Het onderzoek vond plaats in de eerste ziekteperiode. Het patiëntje was volledig tegen kinkhoest geënt (viermaal een DKTP-inenting). Bui-

ten de peilstations werden ons twaalf gevallen van kinkhoest gemeld. Het betrof hier vier gezinnen. In het eerste gezin kwamen vijf ziektegevallen voor. Hierbij werd tweemaal B pertussis geïsoleerd. De leeftijd van de patiëntjes varieerde van drie maanden tot acht jaren. De kinderen waren géén van allen geënt. Het tweede gezin betrof wat oudere kinderen, namelijk van drie tot veertien jaren. De in totaal vier patiëntjes bleken geen van allen ooit tegen kinkhoest te zijn geïmmuniseerd. Bij geen van hen werden evenwel ziektekiemen gevonden. De overige drie gevallen — die in twee gezinnen voorkwamen — bleken evenmin bacteriologisch te kunnen worden bevestigd. Het onderzoek naar eventuele contactgevallen op scholen leverde geen bijzonderheden op.

De tabel november en december heeft betrekking op de gegevens welke zijn ontvangen van respectievelijk per week 24, 24, 25 en 25 artsen in november en 24, 24, 25, 21, 20 artsen in december 1965.

		Leeftijdsklassen in jaren										
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-64	65 en ouder	Totaal	
<i>Mazelen</i>												
november ...	122	70	7	3	1	—	—	—	—	—	203	
december ...	179	105	4	—	—	—	—	—	—	—	288	
<i>Varicellen</i>												
november ...	16	13	1	—	—	—	—	—	—	—	30	
december ...	30	35	5	3	—	—	—	—	—	—	73	
<i>Herpes zoster</i>												
november ...	3	3	1	—	8	4	3	8	7	37		
december ...	7	3	1	—	2	3	2	7	7	32		
<i>Parotitis epidemica</i>												
november ...	2	1	—	—	—	—	1	—	—	4		
december ...	3	6	2	3	5	—	3	3	1	26		
<i>Influenza</i>												
november ...	22	25	11	40	51	52	58	84	32	375		
december ...	46	21	20	38	72	54	59	94	35	439		
<i>Pertussis</i>												
november ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
december ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
<i>Ziekte van Pfeiffer</i>												
november ...	1	2	1	6	2	2	—	—	—	14		
december ...	5	7	5	6	3	2	—	1	—	29		
<i>Exanthenen van onduidelijke en onbekende aard</i>												
november ...	14	9	3	—	1	1	1	2	—	31		
december ...	18	5	1	—	1	2	3	4	3	37		
<i>Gastroënteritis van onduidelijke of onbekende oorsprong</i>												
november ...	20	16	9	17	17	18	22	24	13	156		
december ...	27	19	9	14	16	16	15	27	11	154		

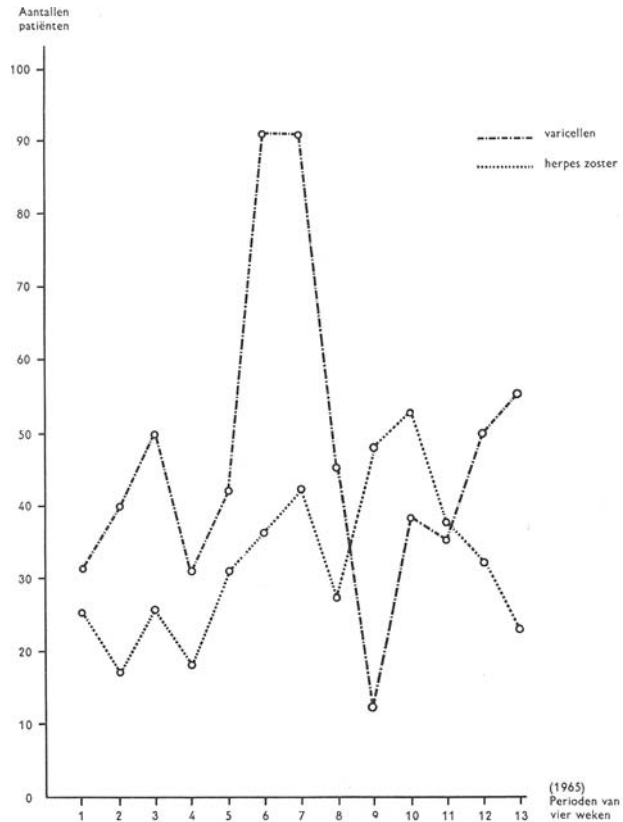
* * *

Enkele cijfers over 1965. Vatten wij de tot dusverre verkregen resultaten samen dan kan zonder twijfel worden gezegd, dat veel informatie werd verkregen welke anders slechts met veel moeite en dan nog vaak uit buitenlandse bron zou moeten worden achterhaald. Het leek gewenst, bij het weergeven van de jaarresultaten de gegevens om te rekenen op de 25 deelnemende artsen (10 procent steekproef). Immers in een aantal gevallen — zoals door vakantie en ziekte — werd niet steeds het vereiste aantal formulieren per week ontvangen. De resultaten werden dus op 25 artsen per week omgerekend. Zo werd een beeld verkregen voor mazelen dat in de afgedrukte tabel wordt weergegeven. Zonder meer is daaruit af te lezen dat vooral dit najaar veel mazelen heeft geheerst. Per periode van vier weken kan eigenlijk een permanente stijging in het aantal gemelde gevallen worden waargenomen. Alleen in de achtste en negen-

de periode werd een veel geringer aantal gevallen gemeld (zomerinvloed?). In 64 procent der gevallen wordt mazelen in Rotterdam vóór het vijfde levensjaar doorgemaakt. In hoeverre het geringe aantal gevallen van mazelen aan het begin van het jaar 1965 werd veroorzaakt door de bekende twee- à driejaarlijkse schommelingen van deze ziekte kan niet met zekerheid worden gezegd; waarschijnlijk lijkt dit overigens wel.

Opgemerkt zij, dat op basis van ons peilstationonderzoek dit jaar omstreeks 14.000 gevallen in Rotterdam zijn voorgekomen. Dit betekent zonder twijfel ook een aanzienlijk aantal complicaties van deze ziekte, zoals otitis media, bronchopneumonie en encefalitis. Op grond van literatuurgegevens kan worden aangenomen, dat de frequentie van deze laatste complicatie ongeveer 1 : 1.000 gevallen bedraagt. Dit betekent voor Rotterdam alleen al tussen de 10 en 15 gevallen van deze — soms zeer ernstig verloopende — complicatie.

Voor wat betreft de varicellen—herpes zoster-groep verschaffen de bijgaande tabellen enige informatie. Varicellen bleek in het verslagjaar aanzienlijk minder voor te komen dan mazelen, een feit dat goed overeenkomt met de bekende geringere infectiositeit van deze ziekte. Toch kwam ook hier 53 procent van de gevallen voor in de leeftijdsgroep 0 tot en met 4-jarigen. Men kan aannemen dat ongeveer 6.000 gevallen van varicellen zich in het verslagjaar voordeden. De top van het aantal aangiften lag in het voorjaar en de vroege zomer. Herpes zoster mag — zonder twijfel — in een aantal gevallen worden beschouwd als een ernstige ziekte. Voor de frequentie in het jaar 1965 raadplege men de betreffende tabel. Opvallend is de totale frequentie waarmee deze afwijking blijkt voor te komen: met omstreeks 4.000 gevallen per jaar betekent deze ziekte een niet te verwaarlozen factor in het ziektepatroon, speciaal bij ouderen. Immers ongeveer 80 procent van de ziektegevallen werd waargenomen bij personen boven de 20 jaren. In de grafiek is het verband tussen varicellen-herpes zoster en de seizoenen weergegeven.

Varicellen en herpes zoster te Rotterdam (peilstations, 1965)

Wij stellen ons voor in het volgende nummer van het bulletin van nog enkele ziekten — welke door de peilstations worden opgegeven — de jaargegevens te publiceren.

Mazelen in Rotterdam in 1965. Peilstationonderzoek (25 deelnemende huisartsen). Aantal aangiften per periode van vier weken (gecorrigeerd). Leeftijd in jaren.

Periode	1965	0 t/m 4	5 t/m 9	10 t/m 14	15 t/m 19	20 t/m 29	30 en ouder	Totaal
1. 1e t/m 4e w.		10	1					11
2. 5e t/m 8e w.		16	15					31
3. 9e t/m 12e w.		22	5					27
4. 13e t/m 16e w.		32	22		1			55
5. 17e t/m 20e w.		53	28					81
6. 21e t/m 24e w.		79	48	2		1		130
7. 25e t/m 28e w.		93	54			2		149
8. 29e t/m 32e w.		95	26			2		123
9. 33e t/m 36e w.		49	17					66
10. 37e t/m 40e w.		57	30	1	1			89
11. 41e t/m 44e w.		114	68	4	2		1	189
12. 45e t/m 48e w.		118	58	5	3	1		185
13. 49e t/m 52e w.		175	116	5				296
Totaal		913	488	17	7	6	1	1432

Varicellen in Rotterdam in 1965. Peilstationonderzoek (25 deelnemende huisartsen). Aantal aangiften per periode van vier weken (gecorrigeerd). Leeftijd in jaren.

Periode	1965	0 t/m 4	5 t/m 9	10 t/m 14	15 t/m 19	20 t/m 29	30 t/m 39	Totaal
1. 1e t/m 4e w.		20	11	1				32
2. 5e t/m 8e w.		21	17	1	1			40
3. 9e t/m 12e w.		25	21	2		2		50
4. 13e t/m 16e w.		15	14	3				32
5. 17e t/m 20e w.		26	12	1	3	2		44
6. 21e t/m 24e w.		49	43					92
7. 25e t/m 28e w.		54	32	4	1		1	92
8. 29e t/m 32e w.		35	10					45
9. 33e t/m 36e w.		8	3	2		1		14
10. 37e t/m 40e w.		22	13	2				37
11. 41e t/m 44e w.		25	9				1	35
12. 45e t/m 48e w.		18	29	3				50
13. 49e t/m 52e w.		25	23	4	4			56
Totaal		343	237	23	9	5	2	619

Herpes zoster in Rotterdam in 1965. Peilstationonderzoek (25 deelnemende artsen). Aantal aangiften per periode van vier weken (gecorrigeerd). Leeftijd in jaren.

Periode	1965	0-4	5-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-64	65 en ouder	Totaal
1. 1e t/m 4e w.		2	1	1	5	1	2	8	6	6	26
2. 5e t/m 8e w.		1		3	6	3	4	3	6	17	17
3. 9e t/m 12e w.		1	2	1	4	3	2	5	5	26	26
4. 13e t/m 16e w.				1	2	4	1	2	4	18	18
5. 17e t/m 20e w.				1	3	3	2	3	14	5	31
6. 21e t/m 24e w.		3	4	2	1	2	2	1	9	12	36
7. 25e t/m 28e w.		1	1	1	8	6	4	11	11	42	42
8. 29e t/m 32e w.		4	1	3	3	3	6	6	6	1	27
9. 33e t/m 36e w.		2	1	4	4	6	6	4	9	12	48
10. 37e t/m 40e w.		3	1	3	4	11	6	1	14	9	52
11. 41e t/m 44e w.		3	3	1		8	4	3	8	7	37
12. 45e t/m 48e w.		3	5			5	1	2	6	10	32
13. 49e t/m 52e w.		7	1	1		3	4	3	3	1	23
Totaal		23	24	16	22	66	40	35	100	89	415